

Sygn. akt I ACa 1081/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Władysław Pawlak
Sędziowie:	SSA Teresa Rak SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2015 r. w Krakowie na rozprawie sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) (...) Dzieł Naukowych i (...) w K. przeciwko T.(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. o zobowiązanie do udzielenia informacji i udostępnienie dokumentów na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2015 r. sygn. akt I C 27/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Sławomir Jamróg SSA Władysław Pawlak SSA Teresa Rak

Sygn. akt I ACa 1081/15

UZASADNIENIE

Powodowe Stowarzyszenie (...) (...) Dzieł Naukowych i (...) w K. wniosło o zobowiązanie do udzielenia informacji i udostępnienie dokumentów przeciwko T. (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. Domagała się:

- zobowiązania pozwanego do udzielenia powodowi informacji o urządzeniach reprograficznych sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 30 września 2014 r. w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem: nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia,

- zobowiązania pozwanego do udzielenia powodowi informacji o papierze formatu(...)sprowadzonym przez niego do Polski i sprzedanym osobom trzecim w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 30 września 2014 r. w formie wykazy obejmującego: nazwę towarową, format, datę sprowadzenia do Polski, datę sprzedaży oraz cenę sprzedaży papieru,

- zobowiązania pozwanego do udostępnienia powodowi dokumentów w postaci: deklaracji (...) i Jednolitych Dokumentów Administracyjnych (...) oraz faktur za okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia 30 września 2014 r. potwierdzających odpowiednio fakt sprowadzenia do kraju oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz papieru formatu(...)

- zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała że jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 Prawa autorskiego. Na mocy art. 20 ust. 1 pkt 2 Prawa autorskiego na producentach i importerach kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu oraz związanych z nimi czystych nośników (papieru formatu (...)), ciąży obowiązek wnoszenia opłaty – opłata reprograficzna. Wskazała, że podstawą żądania jest art. 105 ust. 2 prawa autorskiego oraz § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. Informacje oraz dokumenty w zakresie żądań dotyczących udzielenia informacji są konieczne do określenia przez powoda wysokości opłaty reprograficznej.

W odpowiedzi na pozew pozwana T.(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana zarzuciła, iż nie jest podmiotem obowiązany do uiszczania opłat reprograficznych. Strona pozwana nie jest producentem, a także nie jest importerem. O imporcie towarów można mówić jedynie w przypadku sprowadzenia produktów spoza obszaru celnego UE, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Pozwana zaś wprowadza na teren Polski towary z obszaru Unii Europejskiej. Jednakże wobec przystąpienia Polski do Unii Europejskiej za importera może być uznany tylko podmiot który wprowadza na rynek polski towary spoza rynku wewnątrzspółnotowego. Polska jest członkiem Unii Europejskiej, a przepisy unijne są częścią porządku prawnego, czego konsekwencją winno być jednolite odnośnienie pojęcia importu do zakupu towarów lub usług z krajów spoza Unii Europejskiej, podczas gdy zakup towarów w obrębie Unii Europejskiej nie powinien być uznany za import i stanowi zakup wewnątrzspółnotowy. Dalej pozwana wskazała, że należy zastosować wykładnię pro unijną, która sprowadza się do tłumaczenia przepisów prawa krajowego w taki sposób, aby dały się pogodzić z przepisami unijnymi.

Nadto pozwana podniosła, że organizacja jest zobowiązana wykazać, że żądanie informacyjne lub dokumenty są niezbędne do określenia dochodzonego w ramach tego zakresu opłat. Jako nieuzasadnione pozwany wskazał domaganie się przez powoda udostępnienia informacji o numerze fabrycznym towarów, dacie sprzedaży towarów, cenie sprzedaży towarów, oraz przekazania faktur potwierdzających sprzedaż towarów. Zakres informacji objętych pozwem pozostaje w wyraźnej sprzeczności z zasadą proporcjonalności.

Pozwana zakwestionowała, aby uprawnione było żądanie udzielenia informacji w formie wykazu, gdyż nie znajduje oparcia w przepisach prawa materialnego.

Strona pozwana podniosła także zarzut przedawnienia roszczeń w zakresie opłaty reprograficznej za okres od 1 października do 30 grudnia 2011 r. Zdaniem pozwanej dochodzenie przez stronę powodową opłat reprograficznych należy kwalifikować jako prowadzenie przez stronę powodową działalności gospodarczej. Ze Statutu powoda wynika, iż majątek strony powodowej stanowią również dochody z własnej działalności gospodarczej. Jej zdaniem roszczenie podlega 3-letniemu terminowi przedawnienia na podstawie art. 118 k.c.

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2015r. sygn.. akt I C 27/15 Sąd Okręgowy w Krakowie zobowiązał stronę pozwaną do udzielenia stronie powodowej informacji o urządzeniach reprograficznych sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 30 września 2014 r. w formie wykazu tych urządzeń z podaniem: nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego, oraz ceny sprzedaży urządzenia (pktI), zobowiązał stronę pozwaną do udzielenia stronie powodowej informacji o papierze formatu(...)sprowadzonym przez pozwanego do Polski i sprzedanym osobom trzecim w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 30 września 2014 r. w formie wykazu obejmującego: nazwę towaru, format, datę sprowadzenia do Polski, datę sprzedaży, oraz cenę sprzedaży papieru (pktII), zobowiązał stronę pozwaną do udostępnienia stronie powodowej Stowarzyszeniu (...) (...) Dzieł Naukowych i (...) w K. dokumentów w postaci deklaracji (...) i Jednolitych Dokumentów Administracyjnych (...) oraz faktur za okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2014 r. potwierdzających fakt sprowadzenia do kraju oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz papieru formatu (...) (pkt III), zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 960 zł. tytułem kosztów postępowania (pkt IV).

Sąd Okręgowy ustalił, że:

Powodowe Stowarzyszenie(...) (...) Dzieł Naukowych i (...) w K. jest podmiotem wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego, którego celem jest w szczególności zbiorowe zarządzanie i ochrona praw autorskich w zakresie reprodukcji, wprowadzania do obrotu, wprowadzania do pamięci komputera, zwielokrotniania i rozpowszechniania, a także działania na rzecz rozwoju nauki i techniki oraz zabezpieczania i ochrony majątkowych interesów twórców dzieł naukowych i technicznych. Zgodnie z § (...) Statutu Stowarzyszenia zarządzanie prawami autorskimi obejmuje w szczególności: udzielanie licencji, inkasowanie wynagrodzeń, podział wynagrodzeń, inkasowanie i podział opłat od producentów i importerów kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu oraz związanych z nimi czystych nośników, inkasowanie i podział opłat od posiadaczy urządzeń reprograficznych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie zwielokrotniania utworów dla własnego użytku osobistego osób trzecich, inkasowanie i podział innych wynagrodzeń i opłat. Pismem z dnia 18 lipca 2014 r. powód zwrócił się do pozwanego T. (...) Spółki z o.o. w K. z wezwaniem do zapłaty Stowarzyszeniu (...) opłaty należnej za okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. wynikającej z ustawy Prawa autorskie oraz przekazania powodowi informacji stanowiących podstawę określenia wysokości opłaty należnej za okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. Powód uzyskał informacje dotyczące importu i nabycia wewnątrzspółnotowego towarów o kodach Wspólnotowej Taryfy Celnej za okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2014 r. za lata 2011 – 2014. W dniu 8 października 2007 r. pomiędzy (...) B. (...) w B. Republika Słowacka a T. (...) Spółka z o.o. w K. została zawarta umowa w sprawie dostaw artykułów przemysłowych i odzieżowych. W ramach tej umowy (...) B. (...) w B. Republika Słowacka dostarczył pozwanemu m.in. urządzenia wielofunkcyjne pełniące funkcję kopiowania, kserowania i skanowania. Wśród tych urządzeń były drukarki, faksy, drukarki ze skanerem, drukarki zwykłe, a także papier do kopiowania i kserowania. Urządzenia te były sprowadzane z obszaru Unii Europejskiej, Czech, Słowacji. W 2014 r. sprowadzonych urządzeń wielofunkcyjnych przez pozwanego z obszaru Unii Europejskiej było powyżej 1000. Pozwany dołączył do odpowiedzi na pozew wyciąg z raportów za okres 1 stycznia 2011 r. – 31 grudnia 2011 r., 1 stycznia 2012 r. – 31 grudnia 2012 r., 1 stycznia 2013 r. – 30 grudnia 2013 r., oraz 1 stycznia 2014 r. – 30 czerwca 2014 r. podając w nich kod dostawcy, supplier, NIP, (...), (...), (...), kraj pochodzenia, kraj dostawcy. Wśród wymienionych towarów był papier i drukarki. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez obie strony i na podstawie zeznań świadków R. K. i P. W..

Przy tym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał zasadność powództwa.

Odwołując się do art. 105 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz.U. 2006r. Nr 90 poz .631ze zm. , dalej u.p.a.p.p), Sąd pierwszej instancji wskazał, że domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. W zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów

niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat. Z przepisu art. 20 ust 1 pkt 2 Prawa autorskiego wynika, że producenci i importerzy kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu, są obowiązani do uiszczania, określonym zgodnie z ust. 5, organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3 % kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników. Strona powodowa jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnioną do pobierania i podziału opłat od urządzeń i nośników, o których mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105 poz. 991, z późn. zm.), a więc faksów, drukarek, skanerów, papieru formatu A3 i A4, urządzeń wielofunkcyjnych. Pozwany jest zaś importerem zobowiązanym do uiszczania opłat i udzielania informacji. Sąd Okręgowy przytoczył stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 26 czerwca 2013r. (V CSK 366/12, Lex nr 1375503) stwierdzające, że wykładnia celowościowa, związana z celem i charakterem wskazanych opłat prowadzi do wniosku, że za importera uważać należy podmiot, który w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej sprowadza z zagranicy Polski do Polski urządzenia i nośniki określone w art. 20 ust. 1 Pr. aut., skonkretyzowane w rozporządzeniu z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105, poz. 991 ze zm.). Traktowanie terytoriów państw członkowskich jako obszaru bez granic dotyczy swobody przepływu osób, kapitału towarów i usług w określonych sferach. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych należy do dziedziny prawa cywilnego i w ramach wykładni systemowej należy sięgnąć do Kodeksu cywilnego. Terminy i pojęcia używane przez kodeks traktowane są jako wzorcowe, Domniemają się, że inne ustawy nadają im takie samo znaczenie. Przepis art. 449⁵ § 2 zdanie drugie k.c. zawiera definicję importera, wskazując że jest nim ten, kto produkt pochodzenia zagranicznego wprowadza do obrotu krajowego w zakresie swojej działalności gospodarczej, co związane jest z uregulowaniem odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny. Przy ustalaniu zakresu znaczeniowego pojęcia "importer" objętego art. 20 ust. 1 p.a.p.p. należy uwzględnić tę definicję, która nie odbiega od definicji objętej słownikami języka polskiego. Taka wykładnia pojęcia importera wypływa nie tylko z analizy możliwych wykładni, ale również jest logiczna i całościowa, uwzględniająca wszelkie możliwe aspekty i nie narusza wykładni pronijnnej. Powoływana przez stronę pozwaną dyrektywa nr 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym nie zawiera wykładni pojęcia importera . Sąd nie przyjął też podstaw do wyprowadzenia domniemania, że odpowiednie opłaty reprograficzne były uiszczane przez dostawców strony pozwanej na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi działającymi w poszczególnych Państwach Członkowskich UE.

Przytaczając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 26 czerwca 2013 r. (V CSK 366/12, Lex nr 1375503) Sąd Okręgowy wskazał nadto , że w odniesieniu do obowiązku ponoszenia opłat na podstawie art. 20 ust. 1 p.a.p.p. chodzi o rekompensatę związaną z użytkowaniem prywatnym na obszarze Polski, nie mają zatem znaczenia dla jego istnienia i zakresu opłaty poniesione w kraju pochodzenia urządzenia lub nośnika. Odmienna wykładnia prowadziłaby do pozbawienia twórców i wydawców należnej im rekompensaty, co byłoby sprzeczne z dyrektywą 2001/29.

Nie podzielił też Sąd Okręgowy zarzutu pozwanej, że nieuzasadnione jest domaganie się przez powoda udostępnienia informacji o numerze fabrycznym towarów, dacie sprzedaży towarów, cenie sprzedaży towarów oraz przekazania faktur potwierdzających sprzedaż towarów, że zakres informacji objętych pozwem pozostaje w sprzeczności z zasadą proporcjonalności oraz, że nie uprawnione było żądanie udzielenia informacji w formie wykazu. W tym zakresie Sąd podzielił pogląd wyrażony w uchwale SN z dnia 26 października 2011 r. III CZP 61/11 , Lex nr 983670, że jeżeli zobowiązany do opłaty na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Pr.aut. jest producent lub importer urządzeń reprograficznych to bez względu na to, komu urządzenia te następnie sprzedaje, ciąży na nim w stosunku do wszystkich umów sprzedaży urządzeń, o których mowa w tym przepisie w związku z art. 20 ust. 5 Pr.aut. ciężar obowiązku udzielenia informacji właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Obowiązek ten dotyczy również udostępnienia dokumentów o tych umowach, po to aby można było określić, czy i w jakiej wysokości należą się opłaty reprograficzne.

Informacje jakie posiada powód, zarówno te uzyskane przed wniesieniem powództwa jak i w toku niniejszego postępowania przedstawione przez powoda, nie są dokładne i kompletne. Opłaty pobierane są kwartalnie, o jej pobraniu decyduje data sprzedaży. Zatem w celu zweryfikowania wysokości opłaty i naliczenia odsetek istotne są informacje i dokumenty dotyczące nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia oraz nazwy towarowej, formatu, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży oraz ceny sprzedaży papieru. Forma wykazu wydaje się być adekwatna do przedmiotu żądania. Nie mógł też odnieść skutku podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia dotyczący okresu od 1 października do 30 grudnia 2011 r. Powód nie jest wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, co wynika wprost z odpisu KRS. Prowadzi on działalność statutową polegającą na zbiorowym zarządzaniu i ochronie praw autorskich, jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnioną do pobierania i podziału opłat od urządzeń i nośników, takich jak faksy, drukarki, skanery, papier formatu A3 i A4, urządzenia wielofunkcyjne. Wobec tego roszczenie zgłoszone przez powoda podlega dziesięcioletniemu okresowi przedawnienia, gdyż nie jest to roszczenie o świadczenie okresowe, ani związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, dla których to roszczeń przewidziany jest okres przedawnienia wynoszący trzy lata (art. 118 k.c.). Z powyższych względów Sąd Okręgowy postanowił jak w sentencji orzeczenia. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd powołał art. 98 k.p.c.

Od tego wyroku apelację wniosła strona pozwana zaskarżając orzeczenie w całości.

Zarzuciła ona naruszenie :

1. przepisu prawa procesowego a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz ustalenie sprzecznie z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, że

a) udzielenie przez stronę pozwaną informacji obejmujących nazwę towarową , typ urządzenia, datę sprowadzenia do Polski , datę sprzedaży i numer fabryczny oraz udostępnienie stronie powodowej dokumentów w postaci deklaracji (...)i Jednolitych Dokumentów Administracyjnych (...) oraz faktur za okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2014 r. potwierdzających fakt sprowadzenia do kraju oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz papieru formatu(...)jest niezbędne stronie powodowej do określenia wysokości opłat reprograficznych;

b) strona powodowa nie prowadzi działalności gospodarczej, podczas gdy takie ustalenie pozostaje w sprzeczności z treścią Statutu strony powodowej (por. np. §(...));

2. przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie a to:

a) przepisu art. 105 ust.2 w zw. z art. 20 ust. 1 Pr. aut. poprzez przyjęcie, że importerem jest podmiot dokonujący wewnątrzspółnotowego nabycia urządzeń reprograficznych i nośników, pomimo, że dokonuje zakupów wskazanych urządzeń na terenie Unii Europejskiej ,

b) przepisu art. 105 ust.2 Pr. aut. poprzez błędne zastosowanie i zobowiązanie strony pozwanej do udzielenia informacji dotyczącej nazwy towarowej , typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski , daty sprzedaży i numeru fabrycznego oraz udostępnienia stronie powodowej dokumentów w postaci deklaracji(...)i Jednolitych Dokumentów Administracyjnych (...)oraz faktur pomimo tego, że strona powodowa nie wykazała, aby wskazane informacje były niezbędne do określenia wysokości opłat reprograficznych,

c) przepisu 105 ust.2 Pr. aut. Poprzez przyjęcie , że roszczenie strony powodowej o zapłatę opłat reprograficznych nie są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i ulegają przedawnieniu w terminie dziesięciu lat , podczas gdy takie roszczenia są związane z działalnością gospodarczą strony powodowej i ulegają przedawnieniu w terminie trzech lat,

Strona pozwana wniosła o zmianę wyroku i o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów procesu.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje:

Prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że wskazane w orzeczeniu informacje mają znaczenie dla określenia obowiązku naliczenia i wysokości opłat o jakich mowa w art. 20 ust.1 i 2 Pr.Aut. Nazwa urządzenia i typ pozwala na weryfikację czy dane urządzenie należy do kategorii urządzeń wskazanych w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105 poz. 991, z późn. zm.). Rozporządzenie to nie zawiera jednak katalogu zamkniętego, gdyż dotyczy ono także innych podobnych urządzeń reprograficznych i odnosi się także do urządzeń wielofunkcyjnych. Zwykłe doświadczenie życiowe wskazuje, że nawet w ramach jednego modelu urządzenia w zależności od serii produkcji mogą istnieć różnice w możliwościach danego modelu. Możliwość i zakres kopiowania np. obrazów może być zależna od rodzaju zainstalowanego oprogramowania. Nawet w ramach danego modelu urządzenia z racji wprowadzonych w oprogramowaniu modyfikacji i udoskonaleń mogą być różne i dopiero znajomość numeru fabrycznego pozwala na ocenę czy funkcjonalność danej serii tego samego modelu obejmuje funkcje reprograficzne. Znajomość numerów fabrycznych (zastępowanych czasami nazwami: numer produktu lub numer seryjny) pozwala także określić datę i miejsce produkcji a tym samym określić czy od danego urządzenia pobrano opłatę w miejscu produkcji co może mieć znaczenie do dokonania podziału świadczeń pomiędzy uprawnionymi twórcami i wydawcami. Przepis art. 105 ust. 2 Pr. aut. kształtuje bowiem szczególne roszczenie informacyjne nie tylko dla celu określenia wysokości dochodzonych opłat ale także wynagrodzeń twórców. Chodzi więc o informacje niezbędne dla ustalenia nie tylko opłat ale także wynagrodzeń. Dla podziału wynagrodzeń twórców niezbędne jest określenie miejsc możliwego poboru opłat na różnych etapach od produkcji do sprzedaży. Format papieru ma znaczenie dla wielkości opłat. Data sprowadzenia urządzeń i papieru do Polski oraz data ich sprzedaży ma znaczenie dla terminu poboru opłaty a więc wymagalności obowiązku naliczenia opłaty (§6 cyt. rozporządzenia). Podanie ceny sprzedaży określa wielkość opłaty. Informacja o wielkości sprzedaży takich urządzeń również służy ocenie wielkości opłat, które są pochodną wielkości sprzedaży. Wielkość skali sprzedaży ma też znaczenie dla oceny godziwości rekompensaty należnej twórcom za wprowadzenie dozwolonego użytku osobistego w prawie krajowym. Nie jest więc zasadny zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. Wskazany celom służy także udostępnienie dokumentów w postaci deklaracji (...) i Jednolitych Dokumentów Administracyjnych (...) oraz faktur albowiem są one nośnikiem tych samych informacji co określone w punkcie I i II. Sąd pierwszej instancji wprawdzie nie określił zakresu udostępnienia dokumentów, jednak powiązał ten obowiązek z potwierdzeniem oraz sprzedażą urządzeń reprograficznych oraz papieru formatu (...) wykładnia więc orzeczenia prowadzi do wniosku, że zakres udostępnienia dokumentów jest aktualny tylko w takim zakresie w jakim potwierdza fakt i datę sprzedaży i potwierdza informacje wskazane w punkcie I i II. Obowiązek z punktu I nie może być bowiem oderwany od obowiązku informacyjnego. Nie oznacza to więc zobowiązania do udostępniania innych informacji, w tym danych chronionych innymi przepisami. Sąd Okręgowy nie określił także sposobu udostępnienia dokumentów co oznacza, że to dłużnikowi przysługuje prawo wyboru sposobu realizacji tego obowiązku. Obowiązek wskazany w orzeczeniu jest jednak wystarczający dla egzekucji w trybie art. 1050§1-3 k.p.c.

Nie są także zasadne pozostałe zarzuty skarżącego.

Sąd apelacyjny podziela wykładnię pojęcia importera zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Wykładnia przedstawiona przez skarżącą pomija, że zgodnie z Dyrektywą 2001/29/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, istniejące ramy prawa wspólnotowego odnoszące się do ochrony praw autorskich i pokrewnych dopuszczają ochronę krajową w zakresie praw autorskich i pokrewnych, która jednocześnie nie narusza funkcjonowania rynku wewnętrznego. Zastosowanie przepisów prawa krajowego, nakazującego dokonywanie wskazanych w orzeczeniu czynności związanych z ochroną praw autorskich w państwie członkowskim nie wpływa w tym przypadku bezpośrednio ani pośrednio na swobodę przepływu pomiędzy państwami Unii Europejskiej albowiem obciążenia nałożone na stronę pozwaną dotyczą wszystkich uczestników obrotu w Polsce niezależnie od ich kraju

pochodzenia. Strona pozwana nie wykazała też by obowiązek nałożony na nią zmierzający do zweryfikowania zakresu obowiązku uiszczania opłat dublował obciążenie nałożone w innym kraju członkowskim i nie wykazał by odpowiednie gwarancje dla polskich twórców zostały już wcześniej odpowiednio zrealizowane w innym państwie członkowskim. W preambule do powołanej dyrektywy wprost wskazano, że istniejące systemy krajowe w zakresie reprografii nie stwarzają poważniejszych barier dla rynku wewnętrznego. Dopuszczalna jest zaś wykładnia krajowych przepisów, która realizuje cele dyrektywy. Ani przepisy unijne ani też przepisy krajowego prawa autorskiego nie zawierają definicji legalnej importera. Nie można przyjąć jednolitej powszechnej wykładni tego pojęcia, skoro krajowy ustawodawca dla różnych celów inaczej definiuje to pojęcie na gruncie np. ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn. Dz.U.2014r. poz..1645 ze zm.) lub ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych Dz.U.2015r. poz.. (...) jeszcze inaczej na gruncie art. 77 ust. 1 z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym(Dz.U.2012r. poz.1137 ze zm.) i przepisów kodeksu cywilnego dotyczących odpowiedzialności za produkt niebezpieczny (art. 449⁵§2k.c.) Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że w sytuacji podmiotów sprowadzających towary z krajów trzecich niebędących członkiem Wspólnoty Europejskiej ustawodawca bądź wyraźnie wskazuje, że pojęcie to ogranicza się do podmiotów sprowadzających towary państwa niebędącego członkiem UE lub niebędącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, ewentualnie używa także pojęcia importer wspólnotowy (np. ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o administrowaniu obrotem towarowym z zagranicą Dz.U.2004r. N.97oz. .963). Nie jest więc uzasadnione stanowisko strony pozwanej kwalifikującej jako importera jedynie podmiot sprowadzający towar z krajów trzecich na teren Wspólnoty Europejskiej. Zdaniem Sądu drugiej instancji należy więc w tym przypadku dać pierwszeństwo wykładni językowej co oznacza, że na gruncie art. 20 1 prawa autorskiego za importera należy uznać osobę sprowadzając towar zza granicy do własnego kraju, co w świetle ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (tekst jedn. Dz.U.2015r. poz.930) oznacza sprowadzanie towarów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wykładnia językowa dokonana przez Sąd pierwszej instancji nie stanowi tzw. *reductio ad absurdum* i jest zgodna z celem nałożenia na importerów urządzeń reprograficznych obowiązku uiszczania opłat na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania, działającej na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, w związku z utratą przez nich dochodów z tytułu rozpowszechniania utworów czy zwielokrotniania produktów dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych informatycznych itp. przeznaczonych do użytku prywatnego. Ta wykładnia dla potrzeb ochrony własności intelektualnej nie narusza swobody przepływu towarów, kapitału i usług wewnątrz UE, lecz gwarantuje skuteczny system ochrony praw autorskich i pokrewnych, zapewniając rekompensatę twórcom za potencjalną utratę dochodów w związku z dopuszczeniem kopiowania w ramach dozwolonego użytku osobistego. Sąd Apelacyjny podziela więc stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2011 r. III CZP 61/11 OSNC 2012/4/46, LEX nr 983670, że na podstawie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.) w związku z art. 20 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 tej ustawy, na producentach, importerach kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych, umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu, ciąży obowiązek udzielenia właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi informacji oraz udostępniania dokumentów, dotyczących wszystkich umów sprzedaży tych urządzeń. Sąd Apelacyjny zauważa, że im szersza informacja tym łatwiejsza weryfikacja czy i w jakim zakresie urządzenie reprograficzne może być wykorzystane do użytku osobistego, stąd odwołanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 października 2010 r. C-467/08 nie jest adekwatne. Trybunał Sprawiedliwości UE stwierdził, że nie leży w jego kompetencjach wypowiedzenie się w ramach procedury odesłania prejudycjalnego o wykładni przepisów krajowych ani orzekanie o poprawności wykładni zastosowanej przez sąd krajowy. Zdaniem Sądu drugiej instancji to funkcjonalność sprzętu decyduje o możliwości jego wykorzystania zwielokrotniania na użytek osobisty i ta możliwość nie jest zależna od tego czy zakupu dokonała osoba fizyczna, bo nawet zakup urządzenia reprograficznego przez przedsiębiorcę nie wyklucza wykorzystywania urządzenia dla użytku osobistego. Nałożony przez Sąd Okręgowy obowiązek nie stanowi jednak wprost orzeczenia o rekompensacie dla twórców, lecz dopiero służy określeniu podstaw do naliczenia i określenia wysokości opłat a więc dopiero realizacji przyszłej rekompensaty szkody wyrządzonej twórcom chronionych utworów w następstwie wprowadzenia wyjątku dozwolonego użytku. Szerokie ujęcie obowiązku informacyjnego w zakresie danych o produkcie i imporcie pozwoli na pełną weryfikację czy sprzęt umożliwi reprografię dla użytku osobistego jak też umożliwi ocenę ewentualnego dublowania opłat na etapie ustalania wysokości obowiązku z tego tytułu.

Nie jest także zasadny zarzut przedawnienia. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że roszczenie określone w art. 105 ust. 2 Pr.aut. ma mieszany majątkowo – niemajątkowy charakter stanowiący element systemu ochrony twórców w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi. Majątkowy element jest jednak przeważający, skoro roszczenie zmierza do ustalenia wysokości wynagrodzenia i opłat. Jest to jednak realizacja statutowego obowiązku strony powodowej opartego na §4 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 2 czerwca 2003 r. a więc działanie na rzecz twórców a nie realizacja roszczeń wynikających z własnej działalności gospodarczej (której nota bene pozwana nie prowadzi). Skoro więc obowiązkiem strony pozwanej jest uzyskanie informacji niezbędnych do określenia wysokości wynagrodzeń i opłat na rzecz twórców mających zrekompensować starty twórców a nie własnej szkody pozwanej, to roszczenie nie jest związane z działalnością gospodarczą pozwanej. To, że statut pozwanej nie wykluczał prowadzenia działalności gospodarczej nie jest więc decydujące dla charakteru roszczenia. Statutowa działalność pozwanej służy roszczeniom twórców i realizuje ich prawa podmiotowe. Roszczenie to więc nie mogło się przedawnić w terminie trzyletnim.

W konkluzji należy więc stwierdzić, że zaskarżone orzeczenie nie narusza przepisów art. 105 ust. 2 i art. 20 ust. 1 Pr. aut. ani też art. 118 k.c.

Mając powyższe na uwadze apelację jako niezasadną oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. przy zastosowaniu § 2, §10 pkt2 i §12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. 2013r. poz. 490 ze zm.).

SSA Sławomir Jamróg SSA Władysław Pawlak SSA Teresa Rak